

TERMENI DE REFERINȚĂ

Programul Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova în parteneriat cu Ministerul Educației al Republicii Moldova anunță un concurs de selectare a unei companii de consultanță / organizației specializate pentru elaborarea unui studiu de analiză a fenomenului plăților formale/neformale achitate de către părinți în instituțiile preuniversitare și formularea unor recomandări privind modalitățile de transparentizare a acestui proces, precum și identificarea instrumentelor fiscale /non-fiscale de compensare a plăților.

Durata contractului: 3 luni (noiembrie 2012 - ianuarie 2013)

I. Context

Misiunea Programului Buna Guvernare este de a spori transparența, responsabilitatea, eficiența și eficacitatea activității guvernului în conformitate cu standardele Europene atât la nivel central, cât și cel local.

Deși bugetul pentru învățământ crește anual, părinții continuă să contribuie prin intermediul plăților neformale. Aceste plăți vin să compenseze o parte din necesitățile a instituțiilor de învățământ. Dincolo de buna intenție și deschiderea părinților de a contribui la crearea condițiilor mai bune de funcționare a școlii, rămâne actuală problema asigurării corectitudinii și transparenței modului de colectare, valorificare și raportare către părțile interesate. Lipsa unui sistem transparent și clar pentru toți actanții conduce la multiplele nemulțumiri formulate în adresa Ministerului Educației și neîncredere în sistemul educațional.

În cadrul unui studiu realizat în 2010 de către Programul pentru Susținerea Educației al Institutul pentru o Societate Deschisă și Rețeaua Centrelor de Politici Educaționale¹ a fost prezentată o analiză comparată a practicilor de colectare a plăților neformale în 7 țări din regiune² printre care și Republica Moldova. În cadrul cercetării s-a constatat că alocațiile pe care părinții le acordă școlilor pot atinge mărimea bugetului de stat pentru învățământ, iar de cele mai multe ori părinții nu cunosc destinația exactă a plăților colectate. În cadrul interviurilor efectuate în Moldova³ s-a constatat că o parte importantă a plăților neformale se colectează pentru suplimentarea salariilor profesorilor, iar jumătate din părinții intervievați au declarat că școlile așteptau aceste contribuții în schimbul unor note mai bune pentru elevi. În același timp, majoritatea părinților intervievați din Moldova, spre deosebire de celelalte țări analizate, au afirmat că s-au simțit presați pentru a face aceste plăți. Colectarea surselor financiare pentru salarizarea suplimentară a profesorilor este recunoscută de către experți drept o practică asociată cu corupția în educație. În cazul Moldovei mai puțin de 20% din respondenți (părinți) și-au exprimat încrederea în sistemul educațional, corectitudinea deciziilor profesorilor, onestitatea directorilor, și calitatea studiilor, în cazul în care asemenea plăți neformale ar lipsi. Un procent alarmant de scăzut, fiind și cel mai mic dintre cele 7 țări analizate.

În încercarea de a face mai transparent procesul de colectare a mijloacelor financiare de la părinți au fost create asociații părintești, însă doar o parte din asociațiile care există în instituțiile preuniversitare sunt înregistrate oficial. În majoritatea acestor asociații, mijloacele financiare sunt colectate de către cadrele didactice. Mai mult ca atât, banii deseori sunt transmiși prin intermediul elevilor, fapt ce îi implică de facto în activitățile asociate cu corupția în sistemul educațional, aceasta fiind acceptată drept normă.

¹ <http://www.soros.org/reports/drawing-line-parental-informal-payments-education-across-eurasia>

² Azerbaidjan, Georgia, Kazahstan, Letonia, Moldova, Slovacia, Tadjikistan

³ Datele au fost colectate în perioada noiembrie 2006-martie 2007

Eforturile de până acum a Ministerului Educației de a reglementa activitatea asociațiilor părinților, inclusiv prin aprobarea Regulamentelor-tip prin ordinul ministrului din 06.11.2006 și 13.08.2007, dar și Regulamentului cu privire la cooperarea instituțiilor de învățământ cu asociațiile obștești ale părinților, adoptat prin ordinul nr.972 din 12.12.2011, nu s-au soldat cu succes. Astfel, în urma monitorizării de către procuratura generală a asociațiilor părintești, pentru trimestrul I al anului curent⁴ s-a constatat faptul că activitatea acestor asociații se reduce la acumularea resurselor financiare de la părinți, ultimii fiind obligați să achite taxele neformale, contrar legii învățământului.

În acest context, Programul Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova, în parteneriat cu Ministerul Educației, anunță prezentul concurs pentru selectarea unei organizații specializate, care să elaboreze un studiu de analiză a fenomenului plăților formale/neformale achitate de către părinți în instituțiile preuniversitare și formularea unor recomandări privind modalitățile de transparentizare a acestui proces, precum și identificarea instrumentelor fiscale /non-fiscale de compensare a plăților.

Cercetarea urmează a fi efectuată în luna noiembrie 2012 – ianuarie 2013.

II. Obligațiile și responsabilitățile Companiei de consultanță / organizației specializate

Scopul companiei de consultanță / organizației specializate va consta în identificarea motivației părinților de a face plățile formale/neformale, a condițiilor de plată și a modului de administrare a acestor plăți; efectuarea unor recomandări ce ar permite transparentizarea procesului, și identificarea instrumentelor fiscale /non-fiscale de compensare a plăților.

Obiectivele specifice:

- Identificarea structurii, tipurilor/valorii/destinației plăților efectuate de către părinți
- Identificarea motivației părinților de a face plățile formale/neformale
- Identificarea condițiilor de plată și a modului de administrare a acestor plăți
- Analiza transparenței procesului de colectare a plăților de la părinți
- Nivelul de satisfacție a părinților privind calitatea procesului educațional
- Nivelul de încredere a părinților în instituțiile educaționale raportat la achitarea/neachitarea a plăților neformale
- Identificarea tipurilor de plăți care ar putea fi acceptate de majoritatea părinților
- Identificarea măsurilor concrete pentru transparentizarea procesului de colectare a plăților
- Identificarea instrumentelor fiscale /non-fiscale de compensare a plăților

Datele calitative urmează a fi colectate prin intermediul discuțiilor de grup și a interviurilor individuale prin instrumentele și tehnicile disponibile. Compania de consultanță / organizația specializată va propune metodologia și cele mai relevante instrumente pentru colectarea datelor, având la bază o listă de indicatori necesari beneficiarului. Studiul analitic final va prezenta analiza structurii plăților neformale achitate de către părinți în instituțiile preuniversitare, motivația acestora de a face plăți, tipuri de plăți care ar putea fi acceptate de majoritatea grupului țintă și va formula recomandările pentru actorii relevanți privind modalitățile și măsurile concrete de transparentizare a acestui proces, precum și identificarea instrumentelor fiscale/non-fiscale de compensare a plăților.

III. Etapele cercetării:

Cercetarea va include patru etape de bază:

- etapa de pregătire;
- etapa de colectare a datelor calitative;
- etapa de analiză și interpretare a datelor;
- etapa de elaborare a studiului analitic și prezentarea rezultatelor cercetării

Nota: Pentru efectuarea cercetării calitative în teren Compania de consultanță/organizația specializată poate include în oferta subcontractarea unei companii sociologice.

⁴ <http://www.procuratura.md/md/com/1211/1/4577/>

III.1. La etapa de pregătire a studiului, Compania de consultanță/organizația specializată va îndeplini următoarele sarcini:

- va elabora ghidul de interviu pentru grupul țintă, ținând cont de lista de indicatori coordonată cu beneficiar;
- va testa ghidul de interviu în cadrul a 1-2 interviuri în profunzime;
- va îmbunătăți ghidul de interviu în rezultatul pilotării/testării, coordonat cu beneficiarul;
- va propune formatul, locul și numărul discuțiilor de grup și interviurilor în profunzime ținând cont de obiectivele cercetării.

III.2. La etapa de colectare a datelor Compania de Consultanță / organizația specializată va efectua următoarele:

- Va desfășura discuții de grup și interviuri în profunzime cu grupul menționat.
- Va asigura condiții propice pentru realizarea unor discuții sincere și nepărtinitoare.

III.3. La etapa de analiză și interpretare a datelor Compania de Consultanță/organizația specializată va efectua următoarele:

- Va sintetiza și analiza rezultatele discuțiilor de grup și a interviurilor realizate conform metodologiei acceptate.
- Va efectua analiza documentelor legislative și normative relevante subiectului vizat.
- Va analiza cele mai relevante practici internaționale de abordare a problemei plăților neformale în învățământul preuniversitar

III.4. La etapa de elaborare a studiului analitic Compania de Consultanță/organizația specializată va efectua următoarele:

- Va elabora studiul analitic care va include analiza datelor colectate și recomandările pentru actorii relevanți.
- Va participa la prezentarea publică a rezultatelor cercetării

Cerințe metodologice ce urmează a fi respectate de companie în timpul elaborării eșantionului și analizei datelor:

Elaborarea eșantionului. În calitate de grupul țintă pentru studiu sunt: părinții elevilor instituțiilor de învățământ preuniversitar.

Se va urmări criteriile de eterogenitate a persoanelor interviuate, în dependență de: sex, vârsta, regiune, mediul de trai, reușita școlară a elevilor, etc.

Analiza datelor:

Datele colectate vor fi analizate în baza transcrierilor pentru toate discuțiile de grup și interviurilor în profunzime realizate.

IV. Rezultatele așteptate

1. Nota informativă despre rezultatele efectuării studiului pilot cu propuneri pentru îmbunătățirea ghidurilor de interviu;
2. Transcrierile discuțiilor de grup și a interviurilor în profunzime;
3. Sumar executiv cu principalele constatări ale studiului (anterior elaborării studiului analitic final);
4. Studiul analitic final cu recomandările pentru actorii relevanți privind modalitățile și măsurile concrete de transparentizare a acestui proces, precum și identificarea instrumentelor fiscale/non-fiscale de compensare a plăților;
5. Participare la prezentarea rezultatelor cercetării.

V. Structura studiului analitic final urmează să includă următoarele componente:

- Sumar executiv
- Introducere
- Metodologie
- Analiza propriu-zisă

- Recomandări de politici pentru actorii relevanți
- Policy Brief
- Anexe tehnice și analitice
- Anexe de procedură (lista persoanelor intervievate, etc.)
- Format A4, Times New Roman 12, circa 30-40 de pagini.
- Limba română.

V. Calificarea și experiența necesară pentru executarea contractului

- Experiența anterioară de cel puțin 3 ani în efectuarea cercetărilor în domeniul educației.
- Experiență anterioară în analiza datelor calitative și elaborare rapoartelor.
- Cel puțin 3 ani de experiență în organizarea cercetărilor sociologice la nivel național și regional.
- Experți de calificare înaltă cu cunoaștere profundă a sistemului educațional și experiență vastă în organizarea cercetărilor sociologice calitative (CV-urile vor fi incluse ca parte componentă a ofertei).
- Rețea națională dezvoltată de interviuatori calificați sau capacitatea de a subcontracta o companie sociologică pentru efectuarea cercetării calitative.
- Abilități demonstrate sau aptitudini de a administra un contract cu donatorii, inclusiv sistem contabil adecvat, abilități de a opera în limitele unui buget și de a asigura performanțe de calitate.

VI. Documentele ce vor fi prezentate de Compania de Consultanță / organizație specializată ca parte componentă a Ofertei:

V.1. Oferta tehnică:

- Viziune succintă asupra subiectului abordat;
- Metodologia propusă de eșantionare și argumentarea acesteia. Va fi prezentată lista localităților unde va fi efectuată cercetarea calitativă și numărul de persoane/discuții de grup/interviuri în profunzime;
- Descrierea detaliată a metodologiei aplicate la etapa de pilotare a ghidului de interviu;
- Descrierea metodelor de procesare a datelor;
- Graficul activităților cu date concrete și rezultatele așteptate;
- Lista cercetărilor sociologice și cercetărilor în domeniul educației efectuate în ultimii 5 ani de către organizație la nivel național sau regional cu descrierea scurtă a obiectivelor lor;
- Profilul companiei sociologice partenerie în cazul în care se aplică;
- CV-urile experților calificați care vor fi implicați în elaborarea studiului;
- 3 persoane de contact cu adresele, telefoanele și poștele electronice incluse.

V.2. Oferta financiară: Bugetul cercetării.

VII. Bugetul ofertei: Bugetul ofertei va fi indicat în dolari SUA, va include TVA și/sau alte taxe aferente aplicabile pe teritoriul Republicii Moldova, și va face referință la toate costurile necesare pentru executarea lucrării date. Oferta financiară poate include subcontractarea unei companii sociologice pentru efectuarea cercetării calitative.

VII. Plata pentru serviciile prestate

Plata pentru serviciile prestate va fi efectuată în trei tranșe, pentru un volum concret de lucru, după cum urmează:

1. 20% - la prezentarea raportului de pretestare
2. 20% - după prezentarea ghidurilor de interviu adaptate conform studiului pilot și a metodologiei finale a studiului
3. 60% - după elaborarea și prezentarea studiului final

VIII. Criterii de selecție:

Contractul va fi semnat cu aplicantul care va prezenta cea mai bună valorificare a resurselor puse la dispoziție, luând în considerație următoarele criterii:

1. Calitatea ofertei
 - cunoașterea demonstrată a domeniului abordat
 - experiență anterioară în elaborarea cercetărilor similare în domeniul educației

- argumentarea metodologiei
 - abordare profesionistă, analitică, rațională
2. Buget rezonabil.

Raportul calitate oferta tehnică/oferta financiară va constitui 85% față de 15%.

IX. Cadrul organizatoric:

Organizația selectată va semna un contract de prestări servicii cu Fundația Soros-Moldova și în procesul de lucru se va consulta cu Beneficiarul.

X. Prezentarea ofertei:

Oferta tehnică și financiară va fi imprimată și prezentată în limba română, până la data de **5 noiembrie, 2012, ora 17:00**, în plicuri separate sigilate la următoarea adresă:

Fundația Soros-Moldova,
Chișinău, MD-2001
str. Bulgară, 32

Pe plicuri se va indica următoarea informație:

În atenția doamnei Elena Vacarciuc

De la : Numele și semnătura ofertantului pe verso-ul plicurilor

Denumirea concursului: Concurs pentru elaborarea studiului de analiză a fenomenului plăților formale/neformale achitate de către părinți în instituțiile preuniversitare.

Pentru informații suplimentare: tel: 270031, 270232, 274480, fax 270507, Olga Crivoliubic, Director de Program ocrivoliubic@soros.md; Cornelia Ciofu, Coordonator de Program cciofu@soros.md.